

UCHWAŁA NR LXXIV.653.2024
RADY MIEJSKIEJ W JELCZU - LASKOWICACH

z dnia 23 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jelcz-Laskowice na lata 2024-2026.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 poz. 40) oraz art 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz.1426) Rada Miejska w Jelczu – Laskowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jelcz – Laskowice na lata 2024 – 2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jelcza – Laskowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Beata Bejda

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jelcz- Laskowice Na lata 2024-2026

1. Wstęp

System wspierania rodziny pn. „Gminny program wspierania rodziny w gminie Jelcz-Laskowice na lata 2024-2026” opracowany został przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach i jest rezultatem wieloletnich obserwacji oraz doświadczeń związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny przez tut. Ośrodek.

Wartością podstawową programu jest dążenie do jak najpełniejszego respektowania prawa dziecka do życia i wychowania się w rodzinie biologicznej.

Rodzina jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, a także najbardziej podstawową komórką społeczną wpływającą na prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, przede wszystkim dzieci. Jednym z obowiązków gminy jest zadbanie o dobro mieszkańców tzn. wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz nie posiadających umiejętności samodzielnego rozwiązania sytuacji kryzysowych, w których się znajdują. Poprzez identyfikację problemów rodziny można wyeliminować trudności dziecka, które objawiają się w jego funkcjonowaniu społecznym. Czynniki, które dezintegrują rodzinę to: niewystarczający poziom moralny, intelektualny, a także kulturalny, nieporadność życiowa członków rodziny, niewydolność wychowawcza i opiekuńcza rodziców, brak stabilizacji zawodowej oraz materialnej. Zdarza się, że także: alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przejawy zachowań psychopatycznych oraz znęcanie się zarówno psychiczne jak i fizyczne nad dzieckiem.

Umiejętne rozwiązywanie problemów społecznych wymaga wsparcia rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu przez jej członków ról społecznych. Wsparcie rodziny powinno być, w miarę możliwości, wczesne oraz mieć charakter profilaktyczny. Priorytetowym zadaniem podczas wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków umożliwiających rozwój dzieci i młodzieży, a także kształtowanie norm i wartości związanych z ich wychowaniem. Rodzina powinna wyrażać zgodę i być zaangażowaną we wszelkie prowadzone działania, które to powinny wynikać z chęci niesienia pomocy jej członkom przez instytucje pomocowe.

Najbardziej optymalną i skuteczną formą wspierania dziecka w rodzinie jest prowadzenie działań profilaktycznych. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu dzieci w rodzinie wskazane są zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych, ponieważ przyczyniają się do obniżenia kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Oznacza to iż program będzie jednocześnie profilaktyczny i interwencyjny, co zależeć będzie od celów jak i poszczególnych zadań je realizujących.

2. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej .
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej .
- Ustawa z dnia 22 czerwca 2023r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej .
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3. Diagnoza

Na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice zamieszkuje 23 290 osób. Rok w rok z pomocy społecznej w sposób stały korzysta ponad 350 rodzin. W gminie, podobnie jak w całym kraju obserwuje się takie problemy jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Ze wsparcia poradniczego specjalisty w 2023 roku skorzystały łącznie 48 osób z 15 rodzin. Większość osób potrzebowała chwilowego wsparcia oraz konsultacji. Kilka osób w sposób ciągły uczestniczy w spotkaniach, w tym systematycznie prowadzone są rozmowy z małoletnimi.

Z tego rodzaju wsparcia tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej, korzystają nie tylko klienci, ale także osoby z zewnątrz. Osoby, które nie przejawiają problemów finansowych ani nie mają trudności opiekuńczo-wychowawczych, ale z innych przyczyn potrzebują wsparcia i porady specjalisty.

Obserwuje się wyraźny wzrost liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2023 roku w pieczy zastępczej umieszczonych było 10 dzieci z terenu naszej Gminy. Na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice funkcjonują 3 rodzinne domy dziecka, 1 rodzina zastępcza zawodowa, 5 rodzin zastępczych niezawodowych oraz 29 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem.

Na przestrzeni kilku lat bardzo dostrzegalny staje się kryzys w rozwoju moralności jak i kulturalny, zarówno dzieci jak i ich rodziców. Oczywiście w wielu przypadkach jest to skorelowane z innymi problemami, które zaistniały w rodzinie : utratą pracy, brakiem środków na bieżące utrzymanie, nieumiejętnym gospodarowaniem zasobami. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin, którym przydzielono pomoc w postaci asystenta rodziny. Rodziny te wymagają bardziej kompleksowego wsparcia niż sama pomoc w ramach pracy socjalnej.

Rok:	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta:
2021	15
2022	14
2023	14

Nie wszystkie rodziny, w których doszło do separacji małoletnich od rodziców biologicznych są znane pracownikom tut. Ośrodka. Zdarza się że rodzicom biologicznym proponowana jest współpraca z asystentem rodziny na rzecz powrotu małoletnich do rodziny biologicznej, jednak nie wykazują oni chęci do podjęcia takiej współpracy, a powrót dzieci do domu rodzinnego uznają za niemożliwy. Pojawiają się również rodziny, z którymi asystent prowadził współpracę przed umieszczeniem małoletnich w pieczy zastępczej, jednak brak motywacji i zaangażowania klientów w poprawę funkcjonowania rodziny ostatecznie skłoniły Sąd do wydania postanowień o separacji dzieci od rodziców biologicznych.

4. Adresaci programu:

Niniejszy program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice, a w szczególności:

- rodzin przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin dysfunkcyjnych,
- rodzin którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie

Program bezpośrednio jest skierowany do rodzin borykających się z trudnościami w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Dla których zagrożenie stanowią ubóstwo, przemoc w rodzinie, problem uzależnień, a także tych których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

5. Cele programu:

Cel główny:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania im zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie oraz analizowanie sytuacji kryzysowych w rodzinie poprzez pracę socjalną.
2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
3. Specjalistyczne poradnictwo i wsparcie mające na celu rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.
5. Scalanie systemu rodzinnego poprzez pomoc w zminimalizowaniu trudności stających na drodze do lepszego zrozumienia wzajemnych potrzeb oraz oczekiwań w sytuacji konfliktu w rodzinie.
6. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych poprzez odbudowę odpowiedniego środowiska opiekuńczo - wychowawczego.

6. Sposób realizacji programu – kierunki działań:

- przeprowadzenie wywiadu rodzinnego w borykającej się z trudnościami rodzinie,
- praca socjalna, mająca na celu rozpoznanie deficytów w zakresie pełnionych ról rodzicielskich, zaniedbań względem dziecka oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, w szkole w relacjach rówieśniczych,
- udzielenie pomocy finansowej rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „posiłek w szkole i domu”,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodzin,
- dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawa rodzinnego,
- możliwość uczestniczenia w grupach wsparcia, terapii indywidualnej lub grupowej,
- możliwość korzystania z pomocy w postaci wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- poradnictwo i praca socjalna,
- przeprowadzanie mediacji jako formy rozwiązywania zaistniałych w rodzinie konfliktów,
- odbudowywanie poprawnie funkcjonującego środowiska rodzinnego poprzez współpracę z asystentem rodziny,
- współpraca z instytucjami działającymi w środowisku rodziny aby polepszyć jej sytuację.

7. Realizatorzy programu:

Program realizowany będzie poprzez współpracę M-GOPS w Jelczu-Laskowicach z niżej wymienionymi instytucjami:

- Urząd Gminy w Jelczu-Laskowicach,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki Oświatowe,
- Świetlice Środowiskowe,
- Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie,
- Komendą Policji,
- Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczną,
- Sąd Rejonowy w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Placówki służby zdrowia,
- Organizacje pozarządowe,

8. Zakładane rezultaty realizacji programu :

- Poprawa świadomości społeczeństwa dotycząca prawidłowego funkcjonowania rodziny.
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
- Poprawa świadomości społeczeństwa dotycząca nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji rodzinnych.
- Odbudowanie prawidłowo funkcjonującego systemu rodzinnego i zminimalizowanie tendencji wzrostowych rodzin zagrożonych marginalizacją społeczną.
- Ograniczenie wzrostu liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- Umożliwienie powrotu do rodziny biologicznej dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej.
- Specjalistyczne wsparcie dla rodziny.
- Skuteczna współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się rodziną.

9. Źródło finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jelcz-Laskowice na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Jelcz-Laskowice, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

10. Monitorowanie programu

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu będzie służyć ocenie podejmowanych działań . Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach każdego roku sporządza sprawozdanie z podjętych działań z zakresu wspierania rodziny.

Działania wynikające z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą koordynowane i analizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Monitorowanie przebiegu programu będzie odbywać się na bieżąco. Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice ma charakter otwarty tzn. jego ewaluacja prowadzona będzie w zależności od aktualnie występujących potrzeb.